

Narěč skladnostnje 175. jubileja Maćicy Serbskeje

Steju hakle 1 ½ lět na čole najstaršeho serbskeho towarstwa, ale zwjazana sym z Maćicu Serbskej mjeztym hižo 29 lět.

Mója kólebka jo stajała w Dolnej Łužicy, toś nježiwa, až som drogu k Maćicy namakała nejpjerwej raz Maćicu Serbsku: Pó založenju dolnoserbskego wótželenja w maju 1993 jo pó tym pši Maćicy wutwórila samostatna Dolnoserbska rěčna komisija. Ako doktorandka za serbsku rěcywědu pši Serbskem institutuše som była člonk teje komisije - pózdžej teke głownje w Budyšynje statkujeje sekcije "serbska rěc", kótaruž som sama někótare lěta nawjedowała. W Maćičnym předsydstwje džělam wot lěta 2008 a smědžach w tym času dweju předsydow bjezposrědnje při předsydarjenju dožiwić a jeju hromadže z druhimi člonami předsydstwa podpěrać. W septembrje 2020 wuzwoli mje głowna zhromadźizna na předsydku – a tohodla směm Wam džensa po přeću předsydstwa něšto z tutoho (krótkeho) časa powědać.

Běch wot spočatka sem konfrontowana z prašenjom, kak chcu w tutej funkciji – hromadže z předsydstwom – pod datymi wuměnjenjemi, kiž koronapandemija a z njej zwisowace wobmjezowanja postajowachu, scyła dale džělać. Mjeztym zo dyrbjachu sekcije a komisije wšelake zarjadowanja wotprajić resp. nowe ani njemóžachu přihotować, zetkawaše so předsydstwo w zaštych měsacach přewažnje online abo w hybridnej formje. A předsydstwo měješe njehladajo na wšitke wobmjezowanja stajnje dosć materiala k wuradźowanju a wothłosowanju – tole z rozprawow předsydstwa wuchadža. Digitalny format hodži so za džělowe posedženja, njeje pak narunanje zjawnych přednoškow sekcijow, kotrež su wězo žiwe wot bjezposrědnjeho kontakta, wot diskusijow a rozmołwow.

Na našej konferency w nowembru tutoho lěta, kiž wuhotujemy skladnostnje 175. róčnicy založenja Maćicy Serbskeje hromadže ze Serbskim institutom, chcemy pohladać do młódsich stawiznow našeho towarstwa a to jako wuchadžišćo wzać a so mjez druhim zaběrać z prašenjom, kotru rólú a funkciju chce Maćica Serbska w 21. lětsotku pjelnić. Snano pomha při tym retrospektiwa kóždoho jednotliwca z nas, hdyž so praša, kajki bě mój puć k Maćicy, što abo što je mje pohnuło zastupić do Maćicy Serbskeje, što je mje přewodža? – Při mojim pućowanju k Maćicy a we njej su mje wšelacy Maćicarjo njewědžo wowliwowali. Wěstu rólú hraješe za mnje wosobinsce mjez druhim Měrcin Völkel. Dopominam se wjelgin derje na wusoke žołmy, kenž su se walili 1995/1996 z Budyšyna do Dolneje Łužicy dla pšawopisneje změny pla sedym dolnoserbskich słowow a jich wótwožeńkow. Někótare Górnoserby – mjazy nimi teke ten jaden abo drugi Maćicař – su Dolnoserbam samo wumjatowali separatizm. Měrcin Völkel mi tehdy wosobinsce praji, zo ma Delnjoserbska rěčna komisija (runje tak kaž Hornjoserbska rěčna komisija) wšitke kompetency za tajki rozsud a zo Maćične předsydstwo rozsudy swojich fachowych gremijow akceptuje. Tute stejišćo wón tohorunja zjawnje na głownej zhromadźiznje Maćicy Serbskeje kaž tež w Rozhledže cyle jasnje zastupowaše. Jeho słowa mi scěhowace wuwědomichu: Za serbske towarstwo, kiž ma narok w cyłej Łužicy skutkować, je njeparujomne akceptować a respektować wšelakorosć jednotliwych regionow a ludźi. Njedyrbimy jako Maćicarjo stajnje samsneho měnjenja być, tež nic w aktualnych prašenjach (hdyž na přikład wo teksće serbskeje hymny diskutujemy). Tajke diskusije su trěbne – we wěcownej a wotewrjenej atmosferje. Za to steji Maćica Serbska. To je něšto, štož měli sej wobchować.

Woswjećimy lětsa 175. róčnicu založenja našeho towarstwa. Skutkowanje Maćicy Serbskeje njebě ženje jenake, běchu wjerški a měrniše časy, stajnje wotwisne wot akterow a aktualnych wobstejnosćow. Jasne pak je: Maćica Serbska – to njeje předsyda, to njeje předsydstwo a to tež njejsu nawodža sekcijow a komisijow, ale Maćica Serbska - to je kóždy z nas, smy to wšitcy. Njewěm, kak so Wam wjedže: Ja sym horda, zo směm być džěl Maćičneje swójby.

Anja Pohončowa, předsydka

Budyšin, 30.4.2022